

BNBO-opgaven i Sorø Kommune

Staten har udpeget boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring alle almene vandværkers indvindingsboringer. Udpegningerne er foretaget på baggrund af hydrologiske beregninger af nedsivningen omkring den enkelte boring og dermed risikoen for forurening af grundvandet.

I Sorø Kommune er der 12 almene vandforsyninger, som har i alt 36 vandværksboringer, hvor der er udpeget BNBO omkring. For alle disse boringer skal Sorø Kommune konkret vurdere behovet for beskyttelse i forhold til den erhvervsmæssige anvendelse af pesticider i BNBO.

Af disse 36 boringer, er der 22 hvor der drives erhvervsmæssigt landbrug inden for BNBO, og 3 som ligger i skov som ikke er ejet af vandforsyningen. Med hensyn til den erhvervsmæssige anvendelse af pesticider er det derfor de 22 boringer med landbrugsmæssig drift der skal være fokus på. Samlet er der udpeget 37,2 ha landbrugsjord og 4,7 ha skov.

Udgangspunktet er, at der skal indgås frivillige aftaler omkring indsatserne, og de berørte landmænd skal have fuld erstatning. Kun i de tilfælde hvor der ikke kan indgås frivillige aftaler på rimelige vilkår, kan det blive nødvendigt at kommunen skal meddele påbud. Hvis kommunen har truffet beslutning om mulighed for ekspropriation, kan de frivillige aftaler indgås på ekspropriationslignende vilkår, sådan at landmanden normalt kan undgå skattebetaling af erstatningsbeløbet.

Udover landbrug er der også nogle steder hvor jernbanen krydser BNBO

De øvrige 11 boringer ligger i parcelhusområder, med op til 109 parcelhushaver og mindre virksomheder inden for BNBO. Nogle steder ligger haverne kun 5 meter fra boringerne. I disse BNBO er der ikke et statsligt krav om indsatser, men det indgår i kommunens indsatsplan at gøre en indsats omkring dette. I foråret 2019 skrev Sorø Kommune ud til alle beboere, virksomheder og grundejere inden for BNBO, som en del af indsatsplanen. Dette er planlagt gentaget i 2021 og de følgende år.

Status for de enkelte vandforsyninger:

Sorø Vand A/S har 8 borer, som ligger omkring Sorø sø.

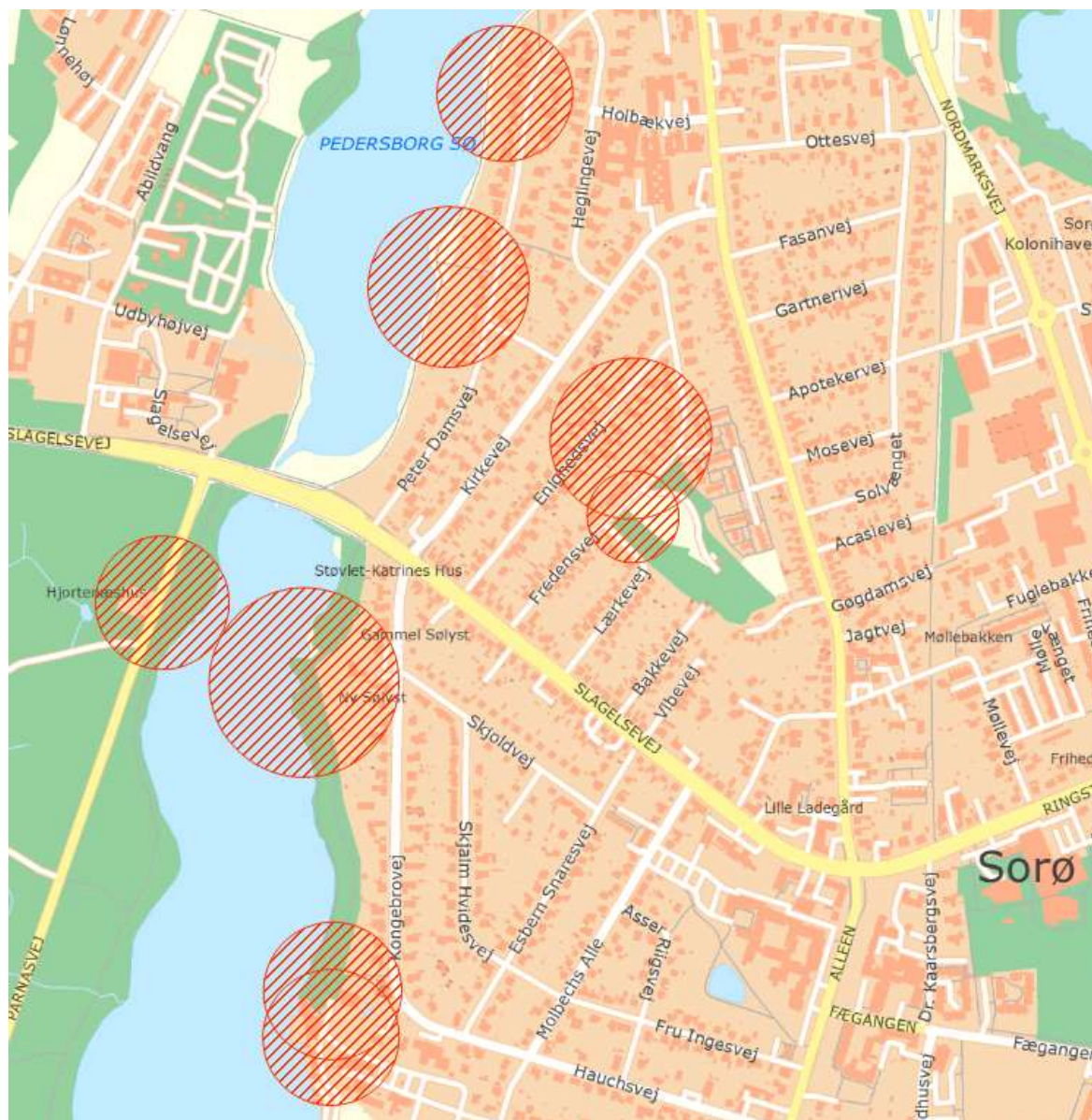
Der er ingen landbrugsarealer inden for BNBO, til gengæld ligger der mange parcelhuse, ned til 5 meter fra borerne. Der er ikke krav om udpegning i forhold til erhvervsmæssig anvendelse for de 7 borer øst for Pedersborg og Sorø sø, men boringen vest for Sorø sø i skovområdet ved Hjortenæs skal nærmere vurderes og drøftes med grundejer, så det sikres at der ikke etableres juletræer i BNBO.

Der er i de nyeste prøver fund af 2 pesticider i en boring, og et pesticid i 2 andre borer. Alle fund af pesticider er under grænseværdien.

Lertykkelsen over magasinet er 13-31 meter, og afspejler sig i vandtyperne.

Ingen indsats nødvendig i forhold til landbrugsmæssig pesticidanvendelse. Men der er behov for indsats i forhold til jordforureningerne under byen og påvirkningen fra parcelhusene.

Sorø Vand bør påbegynde udflytning af vandindvindingen til bedre sikrede områder.

Dianalund Vandværk har 3 borer, som alle omfatter områder med landbrugsdrift.

Den ene boring er meget dårligt beskyttet, og vandværket bør arbejde på at finde en ny kildeplads som erstatning for denne.

De to andre borer ligger i landbrugsland, og der er 6 berørte grundejere.

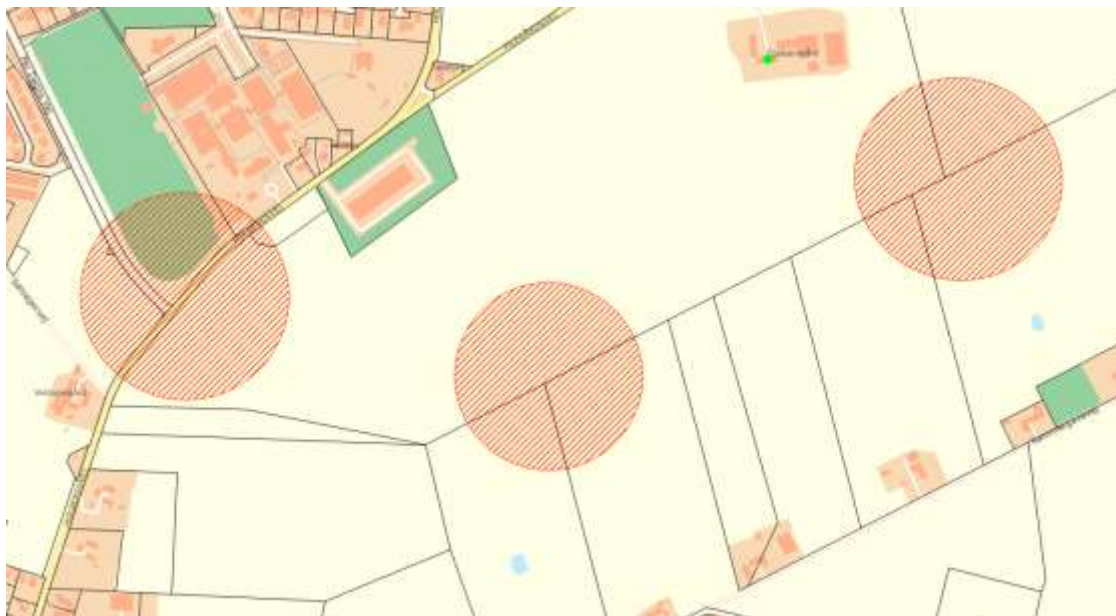
Den ene boring ligger ved den planlagte omfartsvej, og dette skal selvfølgelig indgå i forhandlingerne omkring hvilke foranstaltninger der skal gennemføres.

Der er fund af et pesticid under grænseværdien i en af vandværkets 3 borer. Dianalund Vandværk har nogle overvågningsboringer hvor der er fund af 3 forskellige pesticider, heraf flere pesticider hvor indholdet ligger over grænseværdien. Fundene er i Sand 2 magasinet. Der er ikke fundet pesticider i Sand 3 magasinet ved Dianalund.

Lertykkelsen over magasinet er 15-20 meter.

Landbrugsarealet er samlet opgjort til 13,53 ha.

Indsats nødvendig.

Frederiksberg Vandværk har 3 borer, hvoraf de to ligger i Feldskoven. Der er ingen landbrugsarealer inden for BNBO, til gengæld ligger der 109 parcelhuse inden for BNBO til en af Frederiksberg Vandværks borer. Der er påvist 3 forskellige pesticider i vandet fra Frederiksberg Vandværks borer, men alle analyser har ligget under de gældende grænseværdier de seneste 21 år. I 1999 blev 2 af vandforsyningens daværende indvindingsboringer taget ud af drift på grund af et meget højt indhold af pesticidresten BAM.

Lertykkelse over magasinet er 19-38 meter. Der kan være hydraulisk forbindelse til de overliggende magasiner, hvor Sand 1 er meget påvirket af pesticider.

Intet landbrugsareal. Men erhvervsmæssig anvendelse kan ske på bl. a. Banedanmarks banearealer.

Brugen af Feldskoven skal drøftes med grundejer, så det sikres at der ikke bliver juletræsdyrkingen inden for BNBO.

Ingen indsats nødvendig i forhold til erhvervsmæssig pesticidanvendelse på landbrugsjord. Bane Danmark ejer banestrækningen.

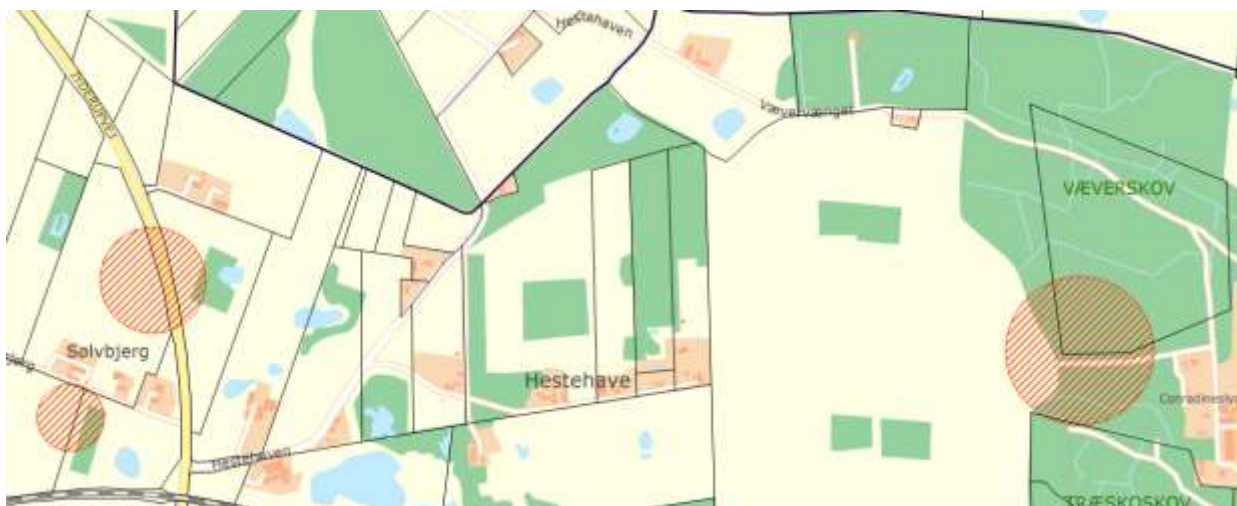
Ruds Vedby Vandværk har 3 borer, som alle ligger i landbrugsområde. Der er 4 berørte grundejere.

Ruds Vedby Vandværk har sløjftet nogle borer i byen på grund af pesticider. I de nuværende 3 borer er der i de seneste prøver ikke påvist pesticider, men i den ene boring var detektionsgrænsen for DMS forhøjet. Der er i drikkevandet fundet et lavt indhold af DMS, som må formodes at stamme fra den nævnte boring.

Lertykkelse over magasinet er 8-13 meter.

Landbrugsarealet i BNBO er opmålt til 3,2 ha og derudover er der 3,4 ha fredskov.

Indsats nødvendig.

Stenlille Vandværk har 3 borer, hvor de 2 ligger i Vandværksskoven og den sidste ligger i et parcelhusområde. Der er en periferi af BNBO som rækker over jernbanen og ind på et landbrugsareal. Der er en berørt landbrugsejendom.

Der er ikke fundet spor af pesticider i nogen af Stenlille Vandværks borer.

Lertykkelsen over magasinet er 13-15 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til mindre end 0,1 ha.

Det skal vurderes nærmere om indsats er nødvendig for jernbanen og det meget lille, perifere landbrugsareal.

Fjenneslev Vandværk har 4 borer, som alle har landbrug i BNBO. Den ene boring har også 3 haver inden for BNBO samt en forurenende virksomhed og kortlagte jordforureninger. Der er 4 berørte grundejere foruden Fjenneslev Vandværk, der ejer en væsentlig pæn del af BNBO.

Der er fundet et lavt indhold af DMS i en af vandværkets borer. Der er ikke fundet spor af pesticider i drikkevandet fra Fjenneslev Vandværk. 2 af borerne er endnu ikke undersøgt for de pesticider som kom på listen i foråret 2019.

Lertykkelsen over magasinet er 25-34 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til 11,1 ha.

Indsats nødvendig.

Døjringe Vandværk har 3 borer, hvor de to har landbrug i BNBO. Der er 3 berørte grundejere og et fredskovsareal. Vandværket har etableret en 4. boring, som ligger i fredskovsarealet, men forventeligt vil en del af BNBO række ud over skoven. Beregningen af BNBO på vandværkets boring 2 kan være fejlbehæftet, fordi den ene boring er blevet indmålt forkert i forbindelse med grundvandskortlægningen.

Der er ikke fundet pesticider i Døjringe Vandværks borer. En af borerne er ikke blevet undersøgt for de nyeste pesticider. Denne boring er ikke i drift i øjeblikket.

Lertykkelsen over magasinet er 12-16-21 meter på Saltofte Holme, og 10 meter i Dybendal.

Landbrugsarealet er opmålt til 3,9 ha. Der er intet landbrugsareal omkring boringen i Dybendal.

Indsats nødvendig for de 2 borer ved Saltofte Holme, og formentligt også for den nye boring, når BNBO for denne er udpeget.

Nyrup Vandværk har 2 boringer som ligger i landbrugsareal. En mindre del af arealet i BNBO drives i dag økologisk. Jernbanen ligger inden for 25 meter zonen og i BNBO for den ene boring. Udover Bane Danmark er der 4 grundejere, som der skal forhandles med.

Der er ikke fundet pesticider i Nyrup Vandværks boringer.

Lertykkelsen over magasinet er 13-15 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til 1,7 ha.

Indsats nødvendig.

Vedde Vandværk har 2 boringer som ligger tæt ved hinanden i landbrugsareal. Der er en grundejer at forhandle med. Vandværket ligger i dag på grundejerens ejendom, med en tinglyst lejekontrakt.

Der er ikke fundet pesticider i vandet fra Vedde Vandværks boringer.

Lertykkelsen over magasinet er 29-32 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til 0,7 ha.

Der ligger en vaskeplads lige uden for BNBO.

Behov for indsats skal vurderes nærmere.

Munke Bjergby Vandværk har 2 borerer som begge omfatter landbrugsarealer. Derudover er der 3 henholdsvis 7 private haver i BNBO, hvoraf den ene dog ikke er bebygget endnu.

Der er 2 grundejere som der skal forhandles med, hvor den ene er kirken. Der er juletræsproduktion i BNBO.

Boringerne er forurenede med pesticidresten DMS, N-N-dimethylsulfamid, og vandforsyningen arbejder med at nedbringe indholdet i drikkevandet så det fremover vil ligge under grænseværdien.

Lertykkelsen over magasinet er 16-24 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til 1,2 ha.

Indsats nødvendig.

Verup Vandværk har 2 borerer, som har et samlet BNBO i landbrugsareal.

Landbruget drives i dag økologisk, og vandværket forventes inden for en kortere årrække at blive sammenlagt med Dianalund Vandværk.

Der er ikke fundet pesticider i boringerne.

Lertykkelsen over magasinet er 10-14 meter.

Landbrugsarealet er opmålt til 1,3 ha.

Ingen indsats nødvendig, fordi boringerne forventes taget ud af brug inden for 3-5 år.

Bjernede Vandværk har 1 boring som ligger i landbrugsareal. Der er 2 grundejere som der skal forhandles med.

Der er fundet pesticidresten DMS i vandet, men under grænseværdien.

Lertykkelsen over magasinet er 13 meter

Landbrusarealet er opmålt til 0,6 ha.

Indsats nødvendig.

